

Projectfiche Sleutelfiguren S.I. Merksplas

Titel/naam actie

Sleutelfiguren onderwijs strafinstelling Merksplas

Partners

Penitentair bewakingsassistenten (pba's), penitentiair assistenten (PA's) en directie strafinstelling Merksplas.

Omschrijving actie

De strafinstelling Merksplas heeft 9 paviljoenen waar gedetineerden verblijven. Per paviljoen zijn er 2 sleutelfiguren die het onderwijs mee uitdragen.

Hun taken zijn:

- Communicatie: De sleutelfiguren zorgen voor een goede doorstroom van de communicatie van onderwijscoördinator (OC) naar paviljoen en van paviljoen naar OC.
- De sleutelfiguren melden belangrijke onderwijsgerelateerde info over een gedetineerde aan de OC.
- De sleutelfiguren motiveren cursisten, in de mate van het mogelijke, voor het onderwijs.

Doelen

- Het draagvlak voor het onderwijs aan gedetineerden vergroten bij de pba's.
- De sleutelfiguren helpen bij de bekendmaking van het onderwijsaanbod.
- De paviljoenen zijn beter geïnformeerd over het onderwijsaanbod en de relevantie hiervan.
- De gedetineerden zijn beter geïnformeerd over het onderwijsaanbod en de relevantie hiervan.
- Gedetineerden worden actief aangesproken door sleutelfiguren om deel te nemen aan het onderwijs.
- Collega - pba's en gedetineerden kunnen met eenvoudige onderwijsvragen terecht bij de sleutelfiguren onderwijs.
- De onderwijscoördinator is beter geïnformeerd over knelpunten op paviljoenen.
- De onderwijscoördinator is beter geïnformeerd over mogelijke problemen bij cursisten.
- De cursisten kunnen van een snellere opvolging genieten bij eventuele problemen.

Beoogde doelgroepen

Pba's (en gedetineerden).

Uitvoering actie

De sleutelfiguren vergaderen 2 à 3 keer per jaar met de OC.

Tussentijdse belangrijke info mailt de OC naar de sleutelfiguren door.

De sleutelfiguren en OC beschikken over ruimte op de server van justitie om belangrijke info te kunnen delen.

Verder wordt er per case contact opgenomen tussen OC en sleutelfiguren van het desbetreffende paviljoen.

Korte historiek

- **Hoe is de praktijk gegroeid?**

Zowel in de WG Werving (kernteam H&DV SIM), als in de WG Promotie (vanuit consortium volwassenenonderwijs De Rank) kwam de relevantie van het opstarten met een sleutelfiguren/ambassadeurswerking naar voor.

De strafinstelling van Merksplas huisvest een kleine 700 gedetineerden, waarvan de verdeling veroordeelden en geïnterneerden ongeveer fifty-fifty is. In deze grote gevangenis werken meer dan 400 pba's.

Een draagvlakvergroting met bijhorende voordelen valt dus niet te realiseren voor één OC, vandaar de keuze om te werken met 18 sleutelfiguren.

- **Hoe verliep het vroeger?**

Voordat de sleutelfigurenwerking bestond, had de OC ook goede contacten met pba's en paviljoenen. Maar omdat niemand op het paviljoen aanspraakpunt was/de uiteindelijke verantwoordelijkheid rond onderwijs opnam, gingen afspraken soms verloren.

Door het invoeren van de sleutelfiguren is er de mogelijkheid om steeds dezelfde personen aan te spreken over dezelfde onderwerpen en vooruitgang te boeken.

- **Waarom is de strategie eventueel gewijzigd?**

Nvt.

- **Bereikte effecten?**

Het project is nog maar 2 maanden bezig, toch zijn er al heel wat positieve zaken voelbaar:

- Alle sleutelfiguren zijn zeer aanspreekbaar. Iedereen draagt zijn steentje bij.
- Sleutelfiguren contacteren OC en nemen zelf initiatieven voor verbeteringen.
- Sleutelfiguren dragen mee het aanbod uit, met speciale aandacht voor NT2.
- Sleutelfiguren nemen bepaalde onderwijszaken met gedetineerden op.
- OC kan makkelijk bij alle sleutelfiguren terecht voor info, etc.

Meerwaarde van aanpak/actie/methode

– **Vanuit het standpunt van de cursist**

Een beter draagvlak voor het onderwijs zal zorgen voor een betere bekendmaking van het aanbod. Mogelijke cursisten zullen dus beter geïnformeerd worden over de mogelijkheden van het onderwijs in de strafinstelling Merksplas.

Pba's zullen cursisten ook motiveren, in de mate van het mogelijke, om naar de les te gaan en te blijven volhouden.

Bij eventuele problemen bij een cursist kan een sleutelfiguur aan de alarmbel trekken bij de OC. Deze kan dan snel reageren.

Omgekeerd kan de OC aan een sleutelfiguur vragen om een extra oogje in het zeil te houden bij cursisten die vaak afwezig zijn, dat cursisten die, bij wijze van uitzondering, examen mogen afleggen tijdens hun tucht toch opgeroepen worden, etc.

– **Vanuit het standpunt van de onderwijsinstelling/OC**

De OC vergaart via de sleutelfiguren heel wat extra informatie, die de leertrajectbegeleiding van de cursisten kan ondersteunen.

Afspraken worden vlotter gemaakt en opgevolgd.

Info wordt efficiënter doorgespeeld.

Kortom de OC heeft 18 paar extra ogen gekregen. Op elk paviljoen 2.

- **Succesfactoren & Knelpunten**

De directie van de strafinstelling Merksplas gaf goedkeuring voor dit project. Zij 'investeerden' in het project sleutelfiguren door een overuur te geven aan de sleutelfiguren die deelnemen aan de vergadering.

De PA's bekeken met de Kwartier Oversten (KO's) wie het meest geschikt was om sleutelfiguur te worden per paviljoen. Deze mensen werden gevraagd door hun KO en deze extra verantwoordelijkheid werd opgenomen in de "ontwikkelcirkels" (wordt gebruikt bij het functioneringsgesprek) van de pba's.

In de strafinstelling Merksplas was het dus een groot voordeel om Top-down te kunnen werken bij de start van het project.

De OC kende praktisch alle sleutelfiguren al uit eerdere ontmoetingen, samenwerkingen, etc. Hierdoor kreeg het project ook een persoonlijker en informeler karakter. Een goed contact tussen OC en sleutelfiguren is absoluut noodzakelijk.

Nog 2 praktische tips voor succes:

- sleutelfiguren zijn pba's die in shiften werken. In de strafinstelling Merksplas wordt eenzelfde vergadering op 2 verschillende tijdstippen gehouden: Op dezelfde dag gaat er een sleutelfigurenvergadering door van 13u tot 14u en van 14u tot 15u. Zo kunnen mensen van de late shift deelnemen aan de eerste vergadering en mensen van de vroege shift aan de tweede vergadering. Voor de OC is dit dus een uurtje extra werk, maar dit rendeert zeker!
- Zet de sleutelfiguren eens 'in de bloemetjes', ze nemen immers een extra engagement op.

Sleutelfiguren blijven wel pba's. Hun eerste opdracht is veiligheid. De 'dubbelrol' van sleutelfiguren kan misschien verwarrend zijn voor gedetineerden. Dit is een veronderstelling, want hier zijn nog geen signalen rond opgevangen door de OC. Ook moet de OC omv deze redenen afwegen wat ze wel of niet kan vragen aan de sleutelfiguren.

Contactpersoon

Iris Verellen

Onderwijscoördinator strafinstelling Merksplas

Consortium Volwassenenonderwijs De Rank vzw

Kleinhoefstraat 6, 2440 Geel

T. 014 57 96 17 (donderdag)

T. 014 47 33 56 (andere dagen)

iris.verellen@consortiumderank.be

www.consortiumderank.be